Sveicināti, dārgie L.C.F.A. biedri! 🌿

Lai gan laikapstākļi mūs vēl nelutina ar siltumu, ceram, ka Jūsos netrūkst degsmes un iedvesmas! ✨

Ar šo ikmēneša izsūtni turpinām iesākto tradīciju – dalīties ar svarīgākajām aktualitātēm, notikumiem un iecerēm, kas skar mūsu kopīgo darbu biedrībā. 🤝

Ticam, ka informētība un līdzdalība ir pamats spēcīgai kopienai un noturīgai attīstībai. 💬

BIEDRĪBAS JAUNUMI

Latvijas-Ķīnas draudzības asociācija tagad piedāvā visiem interesentiem **ķīniešu valodas kursus**! Šobrīd ir pieejamas individuālas nodarbības pamata, vidējā un augstākajā līmenī, un, pabeidzot kursu, tiek izsniegts valodas kursa apguves **sertifikāts**.

Aicinām interesentus pieteikties, rakstot uz info@lcfa.lv. Jautājumu gadījumā arī aicinām rakstīt uz info@lcfa.lv

GAIDĀMIE PASĀKUMI

Aicinām izmantot iespēju un apmeklēt Ķīnas kultūras un ēdiena festivālu 14. jūnijā Jūrmalā "Baltic Beach Hotel & SPA"!

Šī būs lieliska iespēja bez maksas nogaršot dažādus ķīniešu gardumus un vairāk iepazīt kultūru. Uz tikšanos 14. jūnijā!

ATSKATS UZ KONCERTU "GADALAIKU SKAŅA: NESKAITĀMU LIETU SIMFONIJA"

29. maijā talantīgie mākslinieki piepildīja koncertzāli teātra namā "Jūras vārti" ar skaistām un daudzveidīgām melodijām, radot patiesi īpašu atmosfēru. Kā sirsnīgs pārsteigums apmeklētājiem izskanēja arī "Saule, Pērkons, Daugava" un "Bēdu, manu lielu bēdu" muzikālie priekšnesumi, kas aizkustināja ne vienu vien sirdi.

Pateicamies ikvienam viesim, kurš pēc koncerta dalījās ar saviem iespaidiem un emocijām – jūs padarījāt šo vakaru vēl neaizmirstamāku. Ar prieku gaidīsim jūs arī mūsu nākamajos pasākumos!

Fotogrāfiju autore: MFACTORY PHOTOGRAPHY | MARIJA

KULTŪRAS DEVA

Sestdien, 31. maijā, Ķīnā tika svinēti **Pūķu laivu svētki** (端午节, Duaņvu dzjie) – tradicionālie ķīniešu svētki, kurus svin Mēness kalendāra piektā mēneša piektajā dienā. Šie svētki ir pilni ar ķīniešu tradīcijām, un kopš 2009. gada UNESCO tos ir norādījis arī kā nemateriālo kultūras mantojumu. Lai gan to izcelsme visbiežāk ir saistīta ar Karojošo valstu periodaČu valsts patriotisko dzejnieku Cju Juaņ, festivāls ir saistīts arī ar dažādu Ķīnas un ārzemju reģionu reģionālajām tradīcijām un paražām.

Ķīnā dzīvo desmitiem etnisko minoritāšu, un zemāk Jūs varat iepazīties gan ar kopīgām, gan īpatnējām tradīcijām un uzskatiem, kas ir raksturīgi šajos svētkos.

Vispārīgi par Pūķu laivu svētkiem

Pūķu laivu svētki, ko arī sauc par Duaņvu Dzjie (端午节), ir tradicionālie ķīniešu svētki, kurus svin piektā lunārā mēneša piektajā dienā.

Visplašāk pieņemtais mīts par Pūķu laivu svētkiem ir par Cju Juaņ, karojošo valstu perioda (475–221 p.m.ē.) apņēmības pilnu dzejnieku un ministru. Cju Juaņ bija ārkārtīgi patriotisksČu valsts ministrs. Tomēr politisko intrigu dēļ viņš tika apsūdzēts nodevībā un izsūtīts trimdā. Trimdā viņš uzrakstīja dažus no visslavenākajiem dzejoļiem Ķīnā, nožēlojot savas dzimtenes zaudēšanu. Kad viņa iecienītoČu valsti ieņēma Cjiņ dinastija, Cju Juaņ bija ļoti šokēts un sarūgtināts par to, un piektā lunārā mēneša piektajā dienā izmisuma stāvoklī viņš noslīcināja sevi Miluo upē. Ciema iedzīvotāji, kuri bija viņu iecienījuši, nekavējoties gāja viņam palīgā, airējot laivās. Viņi arī iemeta ūdenī lipīgās rīsu klimpas (粽子 dzundzi), lai zivis neēstu viņa līķi. Tiek uzskatīts, ka šīs darbības ir radījušas pūķu laivu sacīkstes un tradīciju – svētku laikā ēst lipīgās rīsu klimpas.

UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā Pūķu laivu svētki ir atzīti par svētkiem ar bagātīgu kultūras mantojumu un vēsturisku nozīmi. Svētki ir ne tikai Cju Juaņ piemiņa, bet arī harmonijas, cieņas pret senčiem un ļauno garu izdzīšanas svētki. Gadsimtu gaitā dažādās vietās ir izveidojušās savas tradīcijas, un tāpēc tie ir svētki, kas ir seno tradīciju un vietējo ietekmju sajaukums.

Pūķu laivu svētki ir slaveni ar savām dinamiskajām un krāsainajām svinībām, kas ietver šādas galvenās paražas: viena no aizraujošākajām festivāla tradīcijām ir pūķu laivu sacīkstes, kas tiek rīkotas pilsētās ar ezeriem vai upēm. Laivas ir garas un šauras, rotātas ar pūķa galvu un asti, un tās darbina airētāju komandas. Sacensības ir ļoti konkurētspējīgas un simbolizē ciema iedzīvotāju mēģinājumus glābt Cju Juaņ. Mūsdienās sacīkstes ir starptautisks sporta veids, kurā piedalās cilvēki no visas pasaules. Otra nozīmīga tradīcija ir dzundzi jeb lipīgo rīsu klimpu, kas ietītas niedru vai bambusa lapās, gatavošana un lietošana uzturā. Tās ir sastopamas daudzās reģionālajās variācijās, sākot no saldajiem Ziemeļķīnas dzundzi, ko var pildīt ar sarkano pupiņu pastu, datelēm vai riekstiem, līdz Dienvidķīnas sāļajiem dzundzi, ko parasti pilda ar cūkgaļu, sālītu olas dzeltenumu, sēnēm un citām sastāvdaļām. Taivāna un Honkonga arī lepojas ar unikālām garšām, piemēram, kedzja (hakka) stila dzundzi un kantonas stila dzundzi ar žāvētām garnelēm un zemesriekstiem kā pildījumu.

Lai atvairītu ļaunos garus un slimības, cilvēki lieto smaržīgus maisiņus, kas izgatavoti no ārstniecības augiem. Mājas ir arī dekorētas ar kalmju un vībotņu ziediem, kuriem, domājams, ir aizsardzības spēks. Realgāra vīns (雄黄酒 sjunhuan dzjiu) tika izmantots arī, lai atvairītu kukaiņus, slimības un ļaunos garus, balstoties senajā ķīniešu medicīnā. Lai gan tagad tas nav vairs tik populāri, šī prakse turpinās dažu cilvēku vidū, īpaši to, kas dzīvo lauku ciematos.

Lai gan Pūķu laivu svētku izcelsme ir kontinentālajā Ķīnā, tie ir izplatījušies arī Taivānā, Honkongā, Makao un arī daudzās ārzemju ķīniešu kopienās.

Variācijas ietver Taivānu, kur svētki tiek svinēti plašā mērogā ar masīvām pūķu laivu sacīkstēm un dzundzi ar īpašām vietējām garšām, un Honkongu, kur notiek slavenais Starptautiskais pūķu laivu čempionāts, kas piesaista komandas no visas pasaules. Dienvidkorejā svētki tiek dēvēti par "Dano" (단오), un tajā ietilpst šūpošanās sacensības, tradicionālā cīkstēšanās un matu mazgāšana ar kalmju ūdens rituāliem. Malaizijā un Singapūrā ķīniešu kopienas svin svētkus ar pūķu laivu sacīkstēm un sarežģītām dzundzi receptēm.

Mūsdienās Pūķu laivu svētki ir starptautiski kultūras un sporta svētki, īpaši Ķīnas lielākajās pilsētās. Pūķu laivu sacīkstes ir kļuvušas arī par sacensību sportu ar starptautiskām sacīkstēm, un dažādas kopienas, kas nav ķīniešu izcelsmes, piedalās svētkos. Svētki tagad ir plaši aptverti arī ārpus to tradicionālās nozīmes, jo tie ir saistīti ar sadarbību, neatlaidību un sportisko meistarību. Dažādas organizācijas organizē pūķu laivu sacīkstes, lai veicinātu kopienas sajūtas veidošanu un vienotu cilvēkus no dažādām kopienām.

Pūķu laivu svētki ir dzīva tradīcija, kas turpina attīstīties, vienlaikus saglabājot tās bagātīgās vēsturiskās saknes. Neatkarīgi no tā, vai notiek aizraujošas pūķu laivu sacīkstes, aizsargājoši rituāli vai tiek gatavotas un baudītas garšīgas lipīgo rīsu klimpas, festivāls joprojām ir būtiska ķīniešu kultūras sastāvdaļa. Turpinot iegūt starptautisku atzinību, tas kalpo kā tilts starp senajām tradīcijām un mūsdienu svinībām, pulcējot kopienas svinībās, vienotībā un svētku garā.

Še minoritātes Pūķu laivu svētki

Še tautības cilvēki, kas galvenokārt dzīvo Fudzjaņ, Džedzjan un Guandun provincē, Pūķu laivu svētkus svin savdabīgi, atšķirīgi no daudzām citām Ķīnas etniskajām grupām. Kamēr svētki plaši tiek svinēti haņ tautības pārstāvju vidū, še tautības cilvēki Čilin ciematā Džanpu apgabalā, Fudzjaņ provincē, joprojām ievēro unikālas tradīcijas, īpaši attiecībā uz dzundzi (rīsu klimpu) gatavošanu un citām paražām.

Viens no svarīgākajiem še cilvēku paradumiem Pūķu laivu svētkos ir divu veidu dzundzi gatavošana – gaļas dzundzi un sārmainie dzundzi. Sārmainie dzundzi, kas ir unikāli še tautības vidū, tiek gatavoti, izmantojot ūdeni ar sārma koka pelniem, kurā tiek mērcēti lipīgie rīsi. Šī metode piešķir dzundzi dzeltenīgu krāsu un īpatnēju aromātu, kā arī padara tos ilgāk uzglabājamus. Tradicionāli pildījumam še cilvēki izmanto gaļu, sēnes, olu dzeltenumus, svaigus augļus, un īpaši populārs ir zemesriekstu pildījums.

Vēsturiski še cilvēki veidoja dzundzi caurulēm līdzīgā formā, sauktus par "piecu griezumu dzundzi", kas tika sasieti ar "pūķa zāli" piecās daļās. Laikam ejot, viņi ir pielāgojušies mūsdienīgākām dzundzi formām, taču sārmaino dzundzi gatavošanas tradīcija joprojām ir ļoti iemīļota. Turklāt bieži vien še cilvēki pirms ēšanas sagriež dzundzi šķēlēs un mērcē tos medū vai baltajā cukurā, piešķirot tiem raksturīgu saldo garšu.

Citas Pūķu laivu svētku tradīcijas ietver rituālus pret kaitēkļiem. Agri no rīta ap pulksten pieciem viņi sasien rīsu salmus aptuveni metru garā cilindriskā veidolā un sadedzina tos zem lieliem kokiem, lai ar dūmiem aizdzītu odus un citus kukaiņus. Tiek uzskatīts, ka šāda rīcība palīdz samazināt kaitēkļu problēmas nākamajās dienās.

Līdzīgi kā haņ tautības pārstāvji, arī še cilvēki izmanto vībotnes un realgāra vīnu svētku laikā. Viņi tic, ka realgāra vīna uzklāšana uz bērnu ādas aizsargā no slimībām un padara ādu gludāku. Taču atšķirībā no haņ tradīcijas, še cilvēki vispirms godina dievus, piemēram, Saņ Guaņ Da Di (三官大帝, Trīs pārvaldnieki lielie dievi), pirms sāk izmantot vībotnes un realgāra vīnu. Šis rituāls piešķir svētkiem garīgu nozīmi.

Še cilvēki arī godina patriotu dzejnieku Cju Juaņ, ar kuru tradicionāli saistīti Pūķu laivu svētki. Viņi saglabā senču paražas, un tiek uzskatīts, ka Čilin ciemata pirmās paaudzes še senči bija haņ izcelsmes, tāpēc viņu svētku tradīcijas cieši saistītas ar haņ kultūru.

Turklāt daudzi še cilvēki dodas uz kaimiņu pilsētām, piemēram, Fo Taņ, lai skatītos aizraujošās pūķu laivu sacensības. Šīs sacensības ir svētku kulminācija, tās ne tikai raisa sajūsmu, bet arī stiprina saikni ar plašāku Ķīnas kultūru, apliecinot še cilvēku cieņu pret tradīcijām un viņu vietu reģiona kultūras kontekstā.

Kopumā še tautības Pūķu laivu svētku svinības apvieno unikālas kultūras tradīcijas ar kopīgām Ķīnas paražām, uzsverot ģimenes vērtības, cieņu pret senčiem un harmoniju ar dabu. Viņu rituāli, īpaši saistībā ar īpašo dzundzi gatavošanas metodi un reliģiskajiem rituāliem, parāda, kā vietējās paražas turpina dzīvot un uzplaukt Ķīnas kultūras daudzveidībā.

Miao etniskās minoritātes Pūķu laivu svētki

Miao tautas Pūķu laivu svētki ir piepildīti ar etniskajām iezīmēm. Tie ir ne tikai svētki, bet arī svarīgs miao kultūras simbols.

Miao tautas Pūķu laivu svētki ir vairāk nekā 2300 gadus seni, taču to svinēšanas datums nav fiksēts. Dažas miao ģimenes svin to piektā mēneša ceturtajā dienā pēc Mēness kalendāra, bet citas izvēlas svinēt to otrajā vai piecpadsmitajā dienā, ko arī sauc par "Mazajiem Pūķu laivu svētkiem" un "Lielajiem Pūķu laivu svētkiem". "Lielie Pūķu laivu svētki" ir īpaši nozīmīgi un tiek dēvēti par "Meitu svētkiem", kad precējušās meitas un viņu vīri atgriežas vecāku mājās, lai svinētu kopā šos svētkus, stiprinot ģimenes saites.

Pirms svētkiem miao ģimenes pie savām durvīm piekar kalmes un sudraba vērmeles, kā arī aplaista ar realgāra vīnu gan mājas iekšpusi, gan ārpusi, un uzklāj to arī uz bērnu pieres, ausīm, rokām un kājām ar mērķi aizdzīt ļaunumu un nodrošināt veselību. Miao cilvēki arī gatavo īpašus dzundzi, īpaši četrstūru dzundzi. Leģenda vēsta, ka miao cilvēki tic, ka zivis nespēj sagremot četrstūru dzundzi, tādējādi tas novērsa Cju Juaņ ķermeņa apēšanu. Dzundzi ir daudz dažādu pildījumu, piemēram, sarkano pupiņu pasta, konservēta gaļa un

zeltainās pupiņas. Īpašākie ir "Piecu krāsu dzundzi", kur rīsi tiek nokrāsoti sarkanā, dzeltenā, zilā, melnā un baltā krāsā, izmantojot augu sulas, un šīs krāsas simbolizē labu ražu un skaistu dzīvi. Svētku dienas rītā miao bērni nogādā tvaicētus baltos dzundzi saišķus līdz ciema tiltam un iemet tos upes dzelmē, lai pieminētu Cju Juaņ un izteiktu pateicību un cieņu dabai.

Miao cilvēkiem ir arī savi tradicionālie ēdieni, ko ēd šajos svētkos. Papildus dzundzi viņi ēd "Piecus dzeltenos" ēdienus – dzelteno zuti, dzelteno gurķi, dzelteno zivi, dzeltenās māla olas (黄泥蛋) un realgāra vīnu. Vecāka gadagājuma cilvēki pirmie uzklāj realgāra vīnu uz bērnu pieres drošībai, pēc tam vecākais ģimenes loceklis dzer vīnu pirmais un padod to tālāk citiem, un katrs iedzer kādu malku, lai nodrošinātu sev labu veselību un drošību.

Svētku laikā miao ciematos notiek "citu ciemu apmeklēšanas" tradīcija, kur radinieki un draugi apmeklē kaimiņu ciemus, lai apmainītos ar dzundzi, dzertu rīsu vīnu un godinātu Cju Juaņ. Neatkarīgi no viesu skaita, saimnieki uzņem viņus līdz rītam, un dzundzi tiek pasniegti kā dāvanas. Jauni vīrieši un sievietes piedalās "divu cilvēku dzundzi ēšanas" sacensībās, kas ir ne tikai aktīva spēle, bet arī sociāla aktivitāte, kurā jauni vīrieši un sievietes izrāda savas jūtas viens pret otru. Vēl viena īpaša tradīcija ir pīļu ķeršanas sacensības, kas ir balstītas leģendā par miao varoni, kurš nogalināja pūķi, lai aizsargātu cilvēkus. Šobrīd tas ir sacensību veids Pūķu laivu svētkos, kur dzīvas pīles tiek palaistas ūdenī, un ciema iedzīvotāji sacenšas, lai tās noķertu. Tas, kurš noķer pīli, tiek uzskatīts par laimes nesēju.

Guidžou un Juņnaņ provincē miao cilvēki svētku laikā organizē savas Pūķu laivu sacensības. Atšķirībā no haņ ķīniešu pūķu laivu sacensībām, miao pūķu laivu sacensības ir cieši saistītas ar lauksaimniecības darbu un simbolizē lietus lūgšanu un bagātu ražu. Miao pūķu laivas parasti ir "mātes un bērna laivas", kur viena liela laiva un divas mazas laivas brauc kopā īpašā formātā.

Neskatoties uz straujo dzīves tempu mūsdienās, liela daļa miao jauniešu, kas devušies uz pilsētām, atgriežas dzimtajās mājās Pūķu laivu svētku laikā, lai

gatavotu dzundzi, godinātu savus senčus un nodotu tālāk leģendas par svētkiem. Tas ir ne tikai tradīciju atcerēšanās, bet arī etniskās izglītības process, kas jaunajām paaudzēm palīdz iepazīt viņu etnisko kultūru un vēsturi. Miao Pūķu laivu svētku unikālās tradīcijas turpina attīstīties un tiek nodotas, vēl aizvien izstarojot īpašu kultūras šarmu un simbolizējot miao kultūras nozīmīgumu.

Ji etniskās minoritātes Pūķu laivu svētki

Ķīnas lielajā tautu saimē papildu haņ tautībai svētkus Mēness kalendāra piektā mēneša piektajā dienā svin arī tādas etniskās minoritātes kā mandžūri, mongoļi, tibetieši, miai, ji, še, sjibo, korejieši, tudzja un dauri. Tomēr "ik pēc desmit jūdzēm ir savi vēji1, un ik pēc simts jūdzēm ir savas paražas", un arī dažādu etnisko grupu svētku tradīcijas ir diezgan atšķirīgas. Haņ tauta svin Pūķu laivu svētkus, ēdot rīsu klimpas, braucot ar pūķu laivām, stādot vībotnes un sienot krāsainus pavedienus... Tātad, kā Ķīnas etnisko minoritāšu grupas katru gadu svin Mēness kalendāra piektā mēneša piekto dienu?

Dujan festivāls

Dujan festivāls ir tradicionāls ji etniskās grupas festivāls, kas ir populārs Leibo apgabalā, Lianšanas ji autonomajā prefektūrā, Sičuaņas provincē un gar Dzjiņšas upi.

Leģenda vēsta, ka senatnē kādu gadu bijis ļoti karsts laiks un Ji ciematā izcēlusies epidēmija, kas pārbiedēja cilvēkus. Kad pie upes dzīvojošie haņ brāļi par to dzirdēja, viņi uz kalnu nosūtīja Pūķa laivu festivāla laikā salasītās kalmes, vībotnes un realgāra vīnu un aicināja ji ļaudis izmantot zāles čūlu mazgāšanai un realgāra vīnu ierīvēšanai ķermenī. Pēc dažām dienām ji ciema iedzīvotāju

[1] Oriģināli izmantots vārds 风, kas var nozīmēt konkrētu parādību – vēju –, vai vairāk abstraktas idejas – stils, tradīcija, paraža.

slimība bija izārstēta. Vēlāk ji tauta sagatavoja dāsnas dāvanas un devās lejā no kalna, lai pateiktos saviem haņ brāļiem.

No haņ tautības cilvēkiem uzzināja, ka Pūķu laivu festivāla laikā lasītie augi var izārstēt visu veidu slimības un arī atbaidīt ļaunos garus. Kopš tā laika arī ji tauta sāka svinēt Pūķa laivu festivālu. Tā kā Pūķu laivu festivālu sauc arī par Duaņjan festivālu, un ji valodā "duaņ" (端) izrunā kā "du" (都), ji tauta Pūķu laivu festivālu sauc par "Dujan festivālu" (都阳).

Mūsdienās svētku dienā vietējie ji iedzīvotāji savu durvju priekšā karina kalmes un vībotnes. Bērni noslauka seju ar realgāra vīnu. Jaunie vīrieši un sievietes ietin rīsu klimpas un nes vīnu un gaļu uz skaistajiem kalnu zālājiem, lai iesaistītos cīņas sportā, zirgu skriešanās sacīkstēs, vēršu cīņās, aitu cīņās, dejošanā un citās izklaidējošās aktivitātēs.

Latvijas-Ķīnas draudzības asociācija novel Jums

Priecīgus Pūķu laivu svētkus!

Labu veselību un mieru!

端午安康!

JAUNUMI LATVIJAS-ĶĪNAS AKADĒMISKAJĀ SADARBĪBĀ

Latvijas-Ķīnas draudzības asociācija priecīgi paziņo par L.C.F.A. biedra un zinātniskās sadarbības nodaļas vadītāja profesora Kaspara Kļaviņa izcilo ieguldījumu akadēmiskajā un starpkultūru sadarbībā starp Latviju un Ķīnu. Kopš kļūšanas par viesprofesoru ECNU (East China Normal University – Austrumķīnas Pedagoģiskā universitāte) Marksisma skolā 2024. gada novembrī, profesors Kļaviņš guvis studentu atzinību ar savu profesionālo akadēmisko attieksmi, radošo pieeju un iedvesmojošo mācīšanas stilu. Profesors Kļaviņš aktīvi veicina Austrumu un Rietumu zinātniskās domas dialogu, dibinot kopīgas pētniecības grupas, organizējot starptautiskus forumus un bagātinot studiju vidi ar inovatīvām metodēm.

Vairāk par profesora aktivitātēm lasāms šeit:

https://m.163.com/dy/article/JVPV5NEL05169M35.html

Paldies, ka esat ar mums! 🐼